

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošli prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6, 50
mesec : 2, 20

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1, 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 116.

V Ljubljani, v sredo 22. maja 1901.

Letnik XXIX.

Liberalstvo.

Včerajšnje telefonično poročilo o razgnanem shodu bralnega društva v Ponikvi nam je pokazalo zopet liberalno delo. 600 poštenih, pametnih ljudi, ki vedo, kaj hočejo, in ki niso žlic kradli, kakor je to storil nek znani liberalni časnikar, — ti poštene zastopniki poštenega ljudstva hočejo zborovati. Liberalci hočejo to preprečiti. Kakor lisica okoli kurnika hodijo in si izmišljujejo, kako jo izviti. In prijatelji »svobode« najdejo liberalno sredstvo. Pošteno ljudstvo se pri vladi denuncira, da je tolovajsko in nasilno in da je nevarno, če bi se pustilo zborovati te ljudi!

Vlada seveda liberalcem verjame. Liberalnemu županu dá oblast shod razpustiti. Liber. župan pa noče povedati, da vlada zborovanja ne dopušča, ampak hoče javno ljudi razgnati, da jim pokaže svojo moč. Pravi tipus kmečkega liberalca, ki se skriva za žandarja in okrajnega glavarja! Ljudstvo z orožniki razženo. Ljudstvo je ogorčeno, milo se mu stori, ko vidi, kako se ž njim ravna in z njegovimi pravicami.

Rojaki med ljudstvo! Povejte mu, zakaj se tako dela ž njim!

Temu faktu nasproti stoji zadnja volitev v okr. boln. blagajno v Ljubljani. Krasen dokaz lib. »intelligence«!

Liberalci vidijo, da so propadli. Sedaj pa pride občinski svetnik, in s svojo nasilnostjo prepereči skrutinij, češ, če jaz in moji nismo zmagali, se volitve sploh ne smejo izvršiti. Skoro dve uri obč. svetnik, voljen od »intelligence«, razsaja, vpije, kriči, zmerja s svojo bando. Komisija pošlje po policijo. Polcija se pa ne upa aretirati razgrajča, ker je — liberalni obč. svetnik. Polcija pravi, da ga more aretirati le uradnik.

Mož uganja brez kazni dalje svoj špek-takel. Komisija pošlje po načelnika policije, da naredi red na volišču. Ta pa ne čuje priti, neče dati pomoči. Komisija ne more skrutinirati, ampak zapečati vse in odloži skrutinij za drugi dan, da se preskrbi z zadostnim varstvom proti liberalnemu nasilju.

Zdaj pa gredó liberalci in pišejo v »Na-

rod«: Liberalci so imeli večino, klerikalci so goljufali. Vse zlagano!

Liberalci se na vse kriplje trudijo, da bi spravili gočanskega kurata v ječo. V »Narod« pošiljajo lažnjiva poročila o gočanskih »tolovajih«, pišejo, da duhovnik hujska, in na podlagi zlaganih poročil denuncirajo v Ljubljani in na Dunaju. Dr. Tavčar, ki bi imel toliko dela za Ljubljano, na Dunaju v drž. zboru za napadom na dr. Šusteršiča ni vedel storiti drugega, nego da je pred zbornico tožil gočanskega duhovnika. V interpelaciji na pravosodnega ministra zahteva, da se preiskava ne sme ustaviti, in zraven se v interpelaciji pogrevajo vsa tista impertinentna poročila iz »Naroda«, o katerih smo mi že takoj poročali, da so deloma zlagana, deloma pretirana, deloma so pa liberalci zakrivilo to, za kar sedaj liberalci delajo odgovornega gočanskega duhovnika. Tako liberalni poslanec izpolnjuje svojo poslansko dolžnost — »za narodov blagor«!

Sedaj so liberalci iztaknili zopet nov način »narodno-naprednega delovanja«. Povsod stikajo in hujskajo svoje pristaše, naj »Slovenca« tožijo. Ali je tožba pametna ali neumna, na to ravno veliko ne gledajo, le svoje sovraštvo hočejo izliti nad neljubim jim listom.

V takih razmerah sedaj živimo. Kar se imenuje pri nas liberalno, je korumpirano. O kakem koristnem narodnem delu ni ne duha ne sluha, vse, kar dela liberalna stranka, je le hujskanje, demoralizacija in sovraštvo.

Državni zbor.

Dunaj, 21. maja.

Nov davek.

Včeraj je finančni minister vzbujal vest onim poslancem, ki kar gore za velikanska podjetja, ne da bi država imela potrebni denar. Mi nismo načelno proti vodnim stavbam v severnih deželah, toda vse navdušenje se nam zdi pretirano in koristi se ne porazdele v isti meri, kakor finančna bremena.

Jemati pa je vedno lažje, nego dajati, in finančni minister je že zopet odprl svojo

široko vrečo. Predložil je načrt zakona, po katerem naj bi se za 10% podražili vozni listki za osebe na železnicah. Vlada utemeljuje svojo zahtevo s tem, da zgubi povprek 21 milijona, ako se opuste državne mitnice. Dalje zgubi finančna uprava 15 milijona po novem zakonu, s katerim se znižajo pristojbine od zemljiških prepisov. Vlada hoče zboljšati plače diurnistom in v ta namen potrebuje 5 milijonov. Konečno namerava vlada zvišati pokojnine že upokojenim državnim služabnikom ter vdovam drž. uradnikov; in ta večja potrebščina bode znašala 26 milijona.

Vse te potrebščine znašajo torej 112 milijona in finančni minister zahteva pokritja z novim zakonom. Finančni minister pa obenem napoveduje še nove davke, kar gotovo ne vzbuja navdušenja mej ljudskimi zastopniki. Vlada je sedaj najprvo segla po novem viru, ki je najlozje pristopen brez posebnih stroškov. Zvišati hoče cene voznih listkov za osebni promet.

Vlada se sklicuje na druge države. Tako je Francoska že l. 1855 vpeljala 10% no priklado k voznim listkom in jo l. 1871 zvišala še za 10%. Italija je l. 1862 vpeljala davek 13% od osebnega prometa in 2% od blaga. Lani je Italija te priklade zvišala na 16% in vpeljala kolekovino 5 centimov od voznega listka. Anglija pobira 5% od osebnega prometa. Rusija je do l. 1894 pobirala 25% priklade od voznih listkov prvega in drugega razreda, 15% od tretjega razreda in 25% od prtljage in blaga. L. 1894 je vso priklado znižala na 15%. Španija je minolo leto vpeljala 20% priklade. Ogerska je že l. 1875 vpeljala 10% za osebe, 5% za blago na brzovozih in 2% za navadni prevoz blaga. L. 1887 je Ogerska te priklade zvišala na 18, 7 in 5%.

Avstrijska vlada je že l. 1879 hotela vpeljati davek 10% od prometa na železnicah. Toda dotična predloga je ostala nerešena, kakor druga l. 1897. Ta novi davek bode znašal 12%, pri tem pa odpadeta 2% za kolek. Dohodki bi znašali 11 mil., torej približno pokrili potrebščino za diurniste, vdove itd. Čudno pa se nam zdi, da vlada ne zviša priklad na rekah. Tako Avstrija

izdatno podpira podunavsko parobrodno družbo, a Ogerska pobira davek od te družbe že od l. 1875. To je zopet dokaz, kaj vse smejo in morejo Ogri na avstrijski račun.

Novi davek gotovo ni simpatičen, ker ga bode posebno čutilo občinstvo, ki se vozi v tretjem razredu, torej po večini revnejše prebivalstvo. Kakor znano, plačuje tretji razred na železnicah 71% skupnih dohodkov državnih železnic. Sicer pa v tem zasedanju državni zbor ne reši tega zakona vsled pomanjkanja časa.

Odseki.

Odsek za vodne stavbe je danes rešil vladno predlogo, ki pride drugi teden v zbornici na vrsto.

Obrtni odsek je predložil svoje poročilo o premembi paragrafov 59. in 60 obrtne novele. Obrtniški krogi jako žele, da državni zbor še v tem zasedanju reši to predlogo.

Šolski odsek je danes razpravljal o predlogih poročevalca grofa Stürgkha glede disciplinarnega zakona za učitelje.

Grof Dzieduszycki vpraša naučnega ministra, ali bode vlada zahtevala za vse dežele enake disciplinarne zakone. Naučni minister dr. pl. Hartel odgovori, da vlada z ozirom na razlike v posameznih deželah ne more tega zahtevati. Ako naučno ministerstvo izda nova potrebna navodila, bodo dež. šol. sveti mogli preje izjaviti svoja mnenja. Nato je odsek z 19 glasovi proti 7 odklonil podrobno razpravo o načrtih disciplinarnega zakona, kakor sta ju predlagala poslanca Schreiter in Seitz. Debata je bila precej živahna. Odsek pa je vsprejel prvi dve načeli, da odsek prizna potrebo primernejšega disciplinarnega zakona, kateremu bodijo podlaga določbe § 54 lj. šol. zakona

Železnice.

Danes se je seja zaradi delegacij pričela šele ob 3. uri popoldne. Zbornica nadaljuje glavno razpravo o železnicah. Doslej sta govorila Klofač in Kaftan.

Jutri sta dve seji; v prvi zbornica nadaljuje razpravo o železnicah, zvečer se prične razprava o deveturnem delavniku.

LISTEK.

„Štrajk“.

Slika iz naših dnij. Spisal Anton Kopač.

(Dalje.)

»A danes na delo; in kakor prej leto za letom, tako zopet dalje: — skrbi in žulji in trpljenje . . . Ne, tako ne bo odslej! . . .

Ozrl se je v bleščeče poletno jutro in spomnil se je žgoče vročine, ki jo bo treba prenašati ves dan, z razmočeno srajco, potnim čelom in razbeljenim obrazom.

Žena mu je prinesla na mizo kavo in kos kruha.

»Kaj pa se ti je pripetilo, da si tako čuden?«

»Kaj se mi hoče pripetiti? Tu se gode različne stvari, ki jih ti ne razumeš; ti si ženska. Čemu bi ti razlagal? . . . Poišči mi suktnjo.«

Suktnja je ležala na peči v kupu raznobarnih, jako obrabljenih in zašitih cunj.

»Stranarica mi je pripovedovala, kaj so govorili na včerajšnjem shodu. Njen mož, pravi, da je ves neumen in da hoče vse razbiti in razklati . . . Vero hočejo odpraviti in delo in cesarja . . .«

»Kdo je tako govoril?«
»Stranarica. Pravi, da hočejo pregnati vso gosposko —«

»Ne budali . . . Jedino, kar je treba doseči, to je jednaka pravica za vse ljudi; vsi ljudje so si jednaki, zato morajo delati vsi in tudi vsi uživati . . . To je.«

»Jaz te ne razumem.«

»Ti sploh ničesar ne razumeš, zato pa drugičkrat molči in ne sprašuj tako po neumnem.«

Vstal je izza mize in se odpravil. Žena ga je ustavila na pragu.

»Ti, za danes nimamo ničesar. Včeraj si vzel ves denar sam.«

Perotnik doslej ni mislil na to in občel ga je sram; sinoči je dobro večerjal in veliko pil in ostalo mu je samo še nekaj vinarjev.

Obrnil se je v stran in zamahnil z roko.

»Če boš kaj potrebovala, pa pojdi k Gromu kar tako; ti bo že dale.«

Žena je obstala prestrašena in začudena. Perotnik pa je odhitel, kakor bi se bal neljubega odgovora.

Delal je danes z zovoljo, ali kljub

temu se je čutil veliko manj utrujenega kakor navadno. Njegove misli so bile ves čas drugod, tako da se ni zavedal znoja, ki mu je tekkel v debelih curkih čez obraz in kapal za srajco. Prepričan je bil, da tako, kakor je, ne sme ostati; ali kako bi se dalo pričeti to osvobojenje, o tem si ni bil čisto nič na jasnem. Za trenotek ga je občel celo strah, da ostane za zmirom pri samih željah in sanjah, — pri večnem delu in skrbeh. A otrese se je takoj tega neprijetnega čuta in sanjal sladko in upapolno o »novem svetu«.

Solnce je pripekalo z žgočo silo, ko je zazvenel znani hreščeci glas, — znamenje opoldanskega počitka. Delavci so prihiteli od vseh strani in posedli pod visoke koštanje, ki so stali v dolgi vrsti ob poti do opekarne. Žene ali otroci so jih že pričakovali s kosilom v belozagrnenih košarah. Nekateri so segli takoj po žlici, drugi so se leno zlekli v senci, prekrizali roke pod glavo in čakali, da se jim čelo shladi. Tu pa tam je ležal kdo na samem, oddaljen od svojih tovarišev, drugod pa so se zbrale večje gruč.

Po kosilu se je malokomu ljubilo razgovarjati se. Večina je legla v travo in ne-

kateri so zaspali s suktnjo pod glavo. Sami zagoreli, potni, utrujeni obrazi.

Malo pred koncem počitka je prišel mednje oskrbnik opekarne, posestničin brat, — dolg, suh človek z velikimi, ščetinastimi brki in gladko obrito brado. Njegova suktnja je bila oguljena in zamazana, na glavi pa je imel siv klobuk z nenavadno širokimi okrajji. Seboj je privedel svojega nečaka, slabotnega, elegantno oblečenega gospodka s solnčnikom v roki, s katerim je branil solnčnim žarkom prihod do svojega z nanosnikom in redkimi, rmenimi brki okrašenega obraza.

Ustavila sta se pred gručo, kjer je nedaleč ležal tudi Perotnik in poslušal posamezne zaspane opombe, ki jih je izgovoril časih ta ali oni. Nanašale so se na včerajšnji shod, toda vsi so bili preveč utrujeni, da bi prišli do živahnega razgovora.

»Danes ste precej razbiti, kakor se vidi«, nasmehljaj se je oskrbnik. »Tako je, — kdor dan poprej svet prebrača . . . hm, nič hudega, nič hudega ne mislim. To ste se samo tako pokratkočasili, toda bolje bi bilo, da bi pustili take stvari čisto pri miru. Samo škodovale vam bodo, a koristile prav nič . . . Ogibajte se tacihi ljudij, tacihi nemirnežev; s svojimi otročjimi sanjami in ne-

Vodna pota.

Vlada je nedavno predložila nov zakon, po katerem naj se za severne dežele zgrade razne vodne stavbe ali kanali za 750 milijonov kron, po načrtu, kakoršen je razviden iz našega zemljevida. Od tega naj se do leta 1912 porabi 250 milijonov, druga dela naj se izvrše tekom 20 let. Te vodne ceste ali kanali so:

1. Od Dunaja do Odre.

Prične se ob Donavi pri Dunaju ter se drži Morave in Bečve do Odre gori do prusko-šleske meje. Ta vodna cesta (kanal) bi bila 275 kilometrov dolga, troški bi znašali okoli 150 milijonov. Za to vodno cesto in samo za to so načrti že davno gotovi, ker že leta 1872 je tedanja vlada hotela izročiti to delo zasebni družbi. To vprašanje

je torej skoraj že 30 let na dnevnem redu. Ta vodna cesta bi se tudi najbolje izplačevala, ker bi vezala na premogu in raznih poljskih pridelkih bogate kraje na Moravskem in v Šleziji z Donavo in središčem države.

2. Drugi kanal naj bi zvezal Donavo z Vltavo (Moldava) pri Budejevicah. Od tukaj do Prage bi se morala Vltava uravnati in pripraviti za plovitbo. Merodajni krogi pa se niso še zjediniili, ali naj se naredi vodotok (kanal) od Budejevic do Donave pri Lincu ali od Donave nižje doli pri Dunaju blizu Korneuburga. Že prvi kanal od Dunaja gori ob Moravi in Bečvi do Odre bi tehnikom delal mnoge stnosti, ker bi morali z umetnimi pripravami ladje položoma vzdigovati do 125 metrov in jih spuščati v nižavo do 80 metrov. Še večje te-

žave bi imeli z ladjami v kanalu od Donave gori do Budejevic. Od Prage do Melnika že uravnava Vltavo in Labo od Melnika do pruske meje. Pri tem drugem kanalu bi bila Donava zvezana skozi Nemčijo do Severnega morja. Troške tega kanala proračunavajo tudi na okroglih 150 milijonov.

3. Tretji kanal bi zvezal prejšnja dva od Prerova ob Bečvi na Moravskem do Pardubice ob Labi in dalje do Melnika. Dolg bi bil 180 kilometrov, ladje bi morali vzdigovati do 400 metrov višave; troški še niso določeni.

4. Ker hoče Galicija tudi imeti odškodnino, zato vlada v zakonu Poljakom obljubljuje kanal od Odre do Visle in dalje globoko doli v vzhodno Galicijo do Dnjestra, ki se bo dotikal tudi Lvova.

se ta nova postava razširila tudi na hrvaške poslance.

Tukaj se je šlo v prvem redu za osebno korist in potem še le morda za avtonomni položaj Hrvaške v zakonodajstvu; saj je dobro poznato, da se je ravno radi nemarnosti hrvaških poslancev na zajedniškem saboru vtihotapilo mnogo postav tudi na Hrvaško, ki niso zajedniškega značaja in radi katerih so se vršile ravno v zadnjem hrvaškem saboru prav živahne razprave. Da so pazili hrvaški poslanci na vse postave tako oprezno, kakor na omenjeno, bi se bilo mnogo zla odvrnilo od Hrvaške.

Razume se, da so hrvaški uradni časopisi pri tej priložnosti tudi zatrjevali, da za hrvaški sabor ni potrebna takšna postava, kakoršna se zdaj snuje za ogerski sabor. Ti listi že sami najbolje vedo, zakaj tako pišejo. Drugega mnenja pa so opozicijski časopisi, ki so precej s početka odločno odbili nakano ogerskega sabora, da se omenjena postava o inkompatibiliteti uvede tudi na Hrvaškem kot zajedniška postava, a ob enem zahtevali, da hrvaški sabor sam zase sklene slično postavo. Ta zahteva opozicije seveda sedanje saborske večini ni bila po volji, ter se je izjavila v uradnih časopisih, da so odnošaji na Hrvaškem drugi, nego na Ogorskem, in da tukaj sploh nima takih zaprek za izvolitev poslanca. Vladna stranka pa pri tem dobro ve, da bi pri prihodnjih volitvah zgubila marsikatero tovariša, ko bi se taka postava sklenila. Ta stranka zagadel ni nikdar trpela, da se v saboru govori o poslancih, ki so morda v zvezi s kakšnim državnim podjetjem.

Ko je v predzadnjem zasедanju o nekem takem slučaju spregovoril posl. Jakčić, je poskrbela vladna stranka resnobno, da ni bil imenovan poslanec nič več izvoljen. Dobro je znano, da so ravno najodličnejši oprode hanovi v zvezi z državnimi in deželnimi podjetji, pa da radi tega ne bi smeli sedeti v saboru. Toda kar je dobro za Ogorsko, to ne sme veljati na Hrvaškem, ker bi pri tem zgubila vladna stranka, čvrsta podpora sedanjega sistema.

Po tem se more soditi, da se hrvaškemu saboru ne bode predložila postava o inkompatibiliteti, ker bi to bilo proti kristi sedanje večine. Nemški poluradni list je to odločno potrdil ter oponesel opoziciji, češ, da si s svojim sumničevjem vladnih privržencev ne bode nič pomogla niti vlade prisilila, da predloži tako postavo, kakoršno dobi Ogorska, marveč bo morala gledati vladna stranka, da se zares izdela slična postava, ali naperjena proti opoziciji, da ne pride noben opozicijski katoliški duhovnik v sabor. Takšna izjava ni nič čudnega pri tem frasonskega listu, ki grdi vse, kar je katoliškega in hrvaškega, čudno je le to, da ga vlada skoraj čisto krščanske dežele podpira in da je dovoljeno bezstidnim židom na tako drzovit način žaliti katoliški hrvaški narod. Takšna sramota se nekdanj na Hrvaškem ne bi trpela, odkar so pa židje prevzeli oblast med Hrvati, je to že na dnevnem redu. Nam

Vladna predloga o novih avstrijskih vodnih potih.

Za vse te kanale pa bi morale dotične dežele, kakor tudi mesti Dunaj in Praga prispevati primerne prispevke. Vlada v načrtu ne imenuje odstotkov, a pričakuje pa 25 odstotkov. Izprva je bilo vse navdušeno za ta podjetja, posebno borzni židovi pričakujejo bogato žetev. Toda zadnje dni so se mnogi poslanci že precej ohladili za ta velikanska davila. Ako hoče vlada zgraditi vse nove železnice in gori navedene kanale, potrebuje v 20 letih okoli 1528 milijonov. Te velikanske svote si mora vlada izposoditi ter plačevati na leto na račun kapitala in obrestij okroglih 62 milijonov.

Vprašanje pa je: ali se bodo kanali izplačevali in bodo li v splošno korist. Vlada sama naglašja v svoji predlogi, da ni treba gojiti prevročega upanja. Že sedaj so dr-

žavne železnice pasivne in si bodo opomogle, ako bodo vodo vozile v nameravane kanale.

Tudi med češkimi poslanci jih je mnogo, ki se odločno upirajo kanalom. Ti poslanci pravijo: Kmetijstvo bode imelo veliko škodo od kanalov. Po teh vodnih cestah bodo odpri pot ameriškega in ruskega žitu, da domače žito ne bode imelo nobene cene. Poljedelci blizu kanalov bodo sicer laglje prevažali svoje pridelke, toda vnanje blago bode uničilo cene. Kanali bodo koristili le veliki industriji, osobito bogatim lastnikom premogokopov in rudnikov. To je splošna sodba. Sicer pa vse to vprašanje danes ni še zrelo in visi v zraku. Zadnje dni so se češki poslanci toliko udali, da zahtevajo najprvo uravnava raznih rek.

Za to misel pa se morejo ogreti vsi poslanci, ker v vsaki deželi so vode, ki trgajo in odnašajo rodovitno zemljo in pustošijo polja in travnike. Tu naj vlada prične s podporami. Vsak denar, ki se porabi za uravnava hudournikov in deročih rek, je dobro naložen ter donaja prebivalstvu in državi bogate obresti. Mi nismo nasprotniki ne železnice ne kanalov, ako in kjer so potrebni in koristni. Toda država naj se spomni tudi revnega poljedelca, kateremu razne skrbi in lakota tarejo kosti. Država mu jemlje najboljše delavce k vojakom, vsak najmanjši dohodek mu obloži z davki, a njega tolaži z boljšimi časi. Taka tolažba ni vredna počenega groša. Zato kličemo: Usmilite se tudi kmeta, da ne propade in obupa!

Inkompatibilitetna postava na Hrvaškem.

Ko se je začela v ogerskem saboru razprava o inkompatibiliteti, se je izjavil hrvaški poslanec Gjurković, da se ta postava ne bo mogla razširiti tudi na Hrvaškem, to je na zajedniške poslance, ki sede na oger-

skem zboru. Po njegovej trditvi se ne bi ujemalo z vredbami hrvaškega sabora, ko bi se morali ti poslanci dvakrat verificirati, namreč najprej v hrvaškem saboru in potem še na ogerskem.

Razume se, da so hrvaški uradni listi pohvalili Gjurkovića, da se je zavzel za pravično stvar in obranil popolnoma samostalni

položaj hrvaških poslancev, češ, da se postavodajstvo ogersko ne sme mešati v poslovanje hrvaškega sabora. Povedali pa niso ti časopisi, da je v tem slučaju govoril poslanec Gjurković pro domo sua, kajti marsikateri sedanjih pa tudi morda bodočih hrvaških poslancev na zajedniškem saboru ne bi dobil vstopnice v zajedniški sabor, ko bi

spametnimi besedami vas bodo samo premetili . . . Potem ni človek za nobeno rabo . . . No, — to se pravi, jaz vam ne mislim dajati nikakih naukov, saj veste sami, kaj je prav in kaj je neumno . . . Torej pazite, da ne zabredete . . .

Odšel je počasi dalje, delavci pa so se spogledali.

»Odkod ima pravico, da nam tako pridiguje?»

»Kaj njega briga, kod hodimo in kaj govorimo?»

»Boji se; on ve, kje ga čevelj žuli, zato bi nam dal rad torbo pred usta.»

»In ta gospodek s solničnikom . . . Rad bi ga videl enkrat na mojem mestu . . .»

»Kako se je smehljaj; gledal nas je, kakor medvede v menažeriji.»

Različne strupene opazke so padale za njima. Delavci so se hipoma vzdramili iz utrujenosti in počivanja. Perotnik je vstal in stopil mednje.

»Kakor smo se domenili že včeraj: — v nedeljo se združimo. Vsak zase ne more napraviti ničesar; če hočemo kaj doseči, tedaj je treba, da se tesno sklenemo . . . V nedeljo bomo govorili . . .» (Dalje prih.)

Med romanskimi narodi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice. Piše Jos. Lavtžar.

(Dalje.)

Sedaj se oglasi majhen zvon, a hitro vtihne, zapoje drugič in zopet preneha, kakošno bi bilo to zvonjenje? Šele pogled v stolpove line mi reši čudno vganjko. Zvon gonijo tako močno, da se pri vsakem vdarcu postavi na glavo; ko pride v prvotno lego nazaj, dá zopet glas od sebe ter se presuče vnovič za polovico kroga. Pri nas bi letelo vse skupaj, ako bi se tako zvonilo.

»Ist das ein Nest!« govori od daleč svétnik Kremžar, ko prideva skupaj. »In ti radovedni ljudje tako zijajo za ptujcem kakor v Tržiču.«

»No, kaj se hoče, Manresa je seveda prej Tržič nego Dunaj, toda ljudstvo je vljudno, videl sem samo dobrovoljne obraze in na vsako vprašanje dobil prijazen odgovor.«

Pri večerji se je zbralo ob zgornjem koncu dolge mize nekaj gospodov, menda so bili uradniki ali kaj takega, bržkone zahajajo v gostilno na hrano, ker so še samci brez družine. Strežnik pridno donaja, da se mi čudno zdi, kako se more v navidez pri-

prostem hotelu tako dobro večerjati. Vsem je šla okusno pripravljena jed v slast, k sklepu dobimo še domači pridelek: breskve in grozdje.

Ne govorim rad o človeških nizkostnih potrebah, saj hrana ni naš namen, temveč le sredstvo, s katerim moramo vzdržavati to, kar je umrjočega, a tukaj omenjam teh stvarinskih reči, da priporočim gostišče onemu, ki bi znal kdaj priti v Manreso. Tudi vina smo pili, kolikor se ga je komu poljubilo; komaj izprazniš prvo steklenico, že dobiš drugo. In kakšno vino je to! Žareče kakor solnce in pristno kakor zlato, saj kmetje v okolici ne pridelujejo drugega kakor vino in olje.

Naslednje jutro sem obiskal dvoje znamenitih svetišč.

Prvo je nekdanja bolnišnica (colegio de los niños) v spodnjem delu mesta, kjer se je vršila znamenita zgodba v življenju sv. Ignacija Lojolana. Rana na nogi, ki jo je prejel v bitki pri Pamploni, se mu je sicer počasi zacelila, toda znanprej ostane nekoliko šepast. V Manresi Ignacij zopet oboli ter leži en mesec v bolnišnici. Ohranjen je še kropilnik, iz katerega je zajemal blagoslovljeno vodo in kamen, na katerem sedeč je poučeval otroke.

Poleg bolnišnice je jezuitska cerkev. Bled frater, ki mu je visel talar po životu, kakor bi bil obešen ob suhem deblu, me je peljal iz evangelijske strani ladje po stopnicah v spodnji del cerkve, kjer je lepa gotška kapela z imenom »el rapto« t. j. zamaknjenje. Tu vglemam sv. Ignacija v naravni velikosti, ležečega na tleh iz navadne opeke in oblečenega v surov platnen habit. Prvi hip te obide strah, ker misliš, da imaš mrtveca pred seboj, dasi je le Ignacijeva soha. Nekaj črno oblečenih gospej z malim kapucem na glavi, kleči pred podobo ter jej poljubuje noge. To je prav tisti prostor, na katerem je ležal svetnik od sabote 5. aprila do sabote 12. aprila 1522, torej celih osem dni zamaknjen, enak mrliču, da so ga že mislili pokopati. V tem času je prejel navodilo za ustanovitev Jezusove družbe, kar nam pove napis: »Origenes de la Compania de Jesús.« V gledanju nebeskih reči (en la contemplación de las cosas celestes) je videl trpljenje, ki čaka družbo, pa tudi zmage, ki bodo sledile trpljenju. Ravno zato, ker je bil Ignacij o svojem božjem poslanju popolno prepričan, se ni bal nobene zapreke več ter je v Parizu l. 1534. faktično ustanovil red, kakor mu je bilo v Manresi razodeto.

(Dalje prih.)

se zdi, da bodo tudi zagrebški katoliki kmalu potrebovali kakšnega Luegerja. Ga bodo-li tudi našli? Mogoče, saj se je hvala Bogu tudi na Hrvaškem organizirala katoliška stranka.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. maja.

Prestolni govor.

s katerim je včeraj vladar slovesno otvoril delegacijsko zasedanje, je bil v primeri s prejšnjimi nagovori ob enakih prilikah najkrajši in sestavljen v najožjih mejah, kar je pač le dokaz, da se od zadnjega zasedanja sem v zunanji politiki ni nič premenilo, kar bi kakorkoli kalilo evropski mir. Razmerje napram vsem velesilam je nepremenjeno prisrčno, z vsemi živimo v prijateljskih razmerah. Imenoma se v prestolnem govoru ne omenja niti jedna država. Vladar se je spomnil samo smrti kraljice Viktorije in pa »dragega zaveznika« ital. kralja. Tudi dogodkov v Kini se spominja vladar le z nekaterimi besedami in se niti z besedico ne omenja vprašanja glede odškodnine, nove avstr. posesti na kitajski zemlji ter hrabrosti avstro-ogerskega vojaštva. Nekoliko obširnejša sta bila nagovora obeh delegacijskih predsednikov. Princ Ferdinand Lobkovic je posebno omenjal razprav o obnovitvi trgov. pogodb ter pripomnil, da je prijateljstvo z vsemi velesilami ravno sedaj dvojne vrednosti. Preds. ogrske delegacije je hvalil obstoj trozveze, ki jo je imenoval temeljni kamen zunanje politike. — Upajmo, da danes grof Goluhovski v svojem ekspezuju pove še kako zanimivost z ozirom na zunanjo politiko.

Dopolnilna volitev za nižje-avstrijski deželni zbor.

Dopolnilna volitev za deželni zbor mesto umrlega krščansko-socijalnega poslanca Schlesingerja se vrši glasom uradnega razpisa dne 2. julija. K volitvi je pozvan volilni okraj Favoriten. Krščanska soc. stranka kandiduje za to mesto posl. Bielhlova. — S tem razpisom bodo menda liberalci potlačeni, posebno pa dunajska židinja, ki je že cele tedne napadala zbog tega krščanske socialce, češ da ti navlašč zavlačujejo razpis dopolnilne volitve do splošnih volitev v deželni zbor, pri katerih se bo morda že volilo na podlagi novega volivnega reda.

Češko veleposestvo in vodna pota.

Vladna predloga o vodnih zgradbah in prekopih je povzročila mej češkimi strankami nekoliko razpora, ki pa konečno ne bo imel nikakih posebnih posledic. Mejem ko je namreč mladočeška stranka ali vsaj nje večina zelo vneta za gradnjo kanalov, se češko konservativno veleposestvo ne more posebno ogrevati za to osnovo, dobro vedoč, da bo poljedelstvu več škodila nego koristila. Član tega veleposestva princ Friderik Schwarzenberg je to stališče tudi javno pojasnil in naštel vse razloge, ki govore za in proti zgradbi kanalov. V mladočeškem taboru so mu zbog tega zelo zamerili in izražala se je želja, naj konservativno veleposestvo izreče svojo sodbo nad tovarišem princem Schwarzenbergom. Ker je bila stvar dokaj resna in je pretel morda kak večji razpor mej češkim klubom in fevdalci, so se sošli v nedeljo popoldne v Pragi zaupniki te skupine pod predsedstvom grofa Buquoya, v čegar palači se je vršil posvet. Razgovarjali so se najprej o političnem položaju, potem pa o vodnih potih, ter izjavili, da se popolno strinjajo s stališčem princa Schwarzenberga in zahtevajo, da se vsaj poprej uredi reke in izvedo melioracije, predno se prične z gradnjo kanalov.

Pruska sodba o Schönererjanskih zahtevah.

Pred nekaj dnevi je vložil ekvitez Schönerer v poslanski zbornici interpelacijo glede združenja nemškega dela Avstrije z Nemčijo ali, kakor je rekel, ustanovitve zveznopravnega razmerja. K tej interpelaciji pripominja berolinska »Nat Zeitung« mej drugim sledeče: Schönererjeva misel je neizvedljiva i z mejnarodnega stališča Avstro-Ogerske i s stališča nemške države. Interpelacijo je smatrati z nemškega stališča kot

nekako podporo vseh protinemških mejnarodnih prizadevanj Nemcem sovražno inozemsko časopisje piše že sedaj o bajnih (?) namerah Nemčije, priklopiti nase nemške dele Avstrije. V Nemčiji nikdo (?) ne misli na tako zvezno razmerje. V Nemčiji se goji le želja, da se ohrani i nadalje sedanja mejnarodna zveza mej obema monarhijama. To potrjujejo tudi cesarjeve besede v Bonnu, ki so naperjene brezdvomno tudi proti aspiracijam Schönererja in tovarišev.

Parlamentarne volitve v Španiji

se nadaljujejo prvo nedeljo po binkoštih, 2. junija, ko voli senat 180 zastopnikov. V senatu bržkone ne bo znatnih prememb, morda niti takih ne, kakoršne so se uselile vsled zadnje volitve v poslansko zbornico. V poslanski zbornici stoji namreč 230 ministrijalnim poslancem nasproti opozicija 170 članov najrazličnejših strank. Izmej 432 poslancev, kolikor jih šteje zbornica, je dosežaj znan izid iz 400 volivnih okrajev, vendar se pa sedanje razmerje več ne more znatno premeniti, ker vseh ostalih 32 mandatov gotovo ni dobila opozicija. Vsekako bo pa Sagastova vlada morala mnogo prestati pred lepim številom nasprotnikov.

Položaj na južno-afriškem bojišču

se v najnovejšem času ni znatno premenil. Po stanju, kakoršno je mogoče razvideti iz poročil preko Londona, sta sedaj država Oranje ter Natal z Basuto in Griqua deželo popolno prosti burskih vojni čet in imata le nekaj angleških posadk v mestih Bloemfontein, Kroonstadt, Bethulia, Ladysmith in Durban. Prav dobro pa imajo Buri še zasedeno kapsko kolonijo mej reko Oranje ter železnično progo Alival North-Port Elizabeth in pa južni del Transvala. General Botha in njegov tovariš Viljoen se nahajata s štirimi močnimi oddelki na južni strani železnice Pretorija-Delagoa, posebno v bližini Ermela in Barbertona ozir. Utrechta na jugu. Seveda je v tem delu še več manjših burskih oddelkov ob delagoaški železnici in ob transvalski meji blizu Standerton, a o teh Angleži previdno molče. Junak zadnjega časa, general Kruitzinger, in pa njegov tovariš Scheepers sta z močnim, gotovo nad 1000 mož broječim oddelkom blizu Prieske, od koder delajo Buri »izlete« proti De Aaru in se zabavajo pri ondotni železnici. Tudi severno od Pretorije je na najnovejših zemljevidih zaznamovan še dokaj močan burski oddelek. Najbolj zanimivo je seveda nepričakovano naglo premikanje Dewetovega oddelka iz jednega okraja v drugega. Angleži, oziroma lord Kitchener s svojim štabom nikdar zanesljivo ne vedo, kje se nahaja Dewetova armada. Minuli teden se je trdilo z vso gotovostjo, da se nahaja Dewet s Steinom in Delareyem v jugozahodnem delu Transvala severno od Bloemhoofa s tremi močnimi oddelki, sedaj je pa zopet došla vest, da so prvega s 500 možmi in topništvo zasledili že globoko doli v kapski koloniji. V tem kratkem presledku gotovo ni mogel biti na obeh krajih. — Tak položaj, kakoršen je sedaj, ostane lahko še dolgo vrsto mesecev, ker Angleži Burom ne morejo do živega. Posegli so po zadnjem obupnem sredstvu, po zvezi s črnci, a tudi ta jim ne bo dosti koristila, ker bodo ti izvrševali svoj roparski posel le tam, kjer ni burskih bojnikov. Ker tudi vstaja v kapski koloniji in pa grozna kužna bolezen še nista ustavili bojišča, je pač umljivo, da si Kitchener čim prej želi miru in kolikor možno pritiska na londonsko vlado, da stavi vsprejemljive mirovne pogoje.

Dopisi.

Iz Zagorja ob Savi 20. maja. (Volitev župana in marsikaj). Naši Zagorci morajo zmerom imeti svojo politiko, če ne ne žive. Sedaj jo jim dela „Lah“. Oče župan so mu dali dovoljenje, da ga je nastavljal po 26 kr. Ker ni bilo treba več kot eno krono zapiti, da je šel pošteno v lase in zvrnil tudi v »graben«, je pridobil „Lah“ kmalu mogočno stranko. Tu pa je završalo med gostilničarji, katerih ni v zagorski lari več kot 40 in kateri imajo zopet svojo politiko.

„Naš kšeft ne gre več, Laha preč, oče župan“, so ukazali. In stresnil se je oče

župan od jeze, da se mu kdo upa ukazovati; pa „Laha“ je pognal iz hiše, kateri je imel ukazovati. Toda dobil je drugod stanovanje za velike sode.

Ker so „Laha“ preganjali naprej, stopili so delavci na noge. »Oče župan, vi niste naš prijatelj, kakor ste vedno trdili, mi ne bomo več hodili v vašo prodajalno in tudi več ne bomo pri vas heruša pili«, tako so rekli vinski bratci. Kdor pozna župana in trgovca Mihelčiča, pač razume, v kaki zadregi je bil. Kako se sedaj zopet prikupiti gostilničarjem in delavcem in sebi ne škodovati? Tu je bilo treba izrednega talenta. Iz tega ravno ne manjka Mihelčiču. Kar se pripelje cel vagon „Laha“, in tega razdele med gostilničarje s poveljem, naj se toči po 26 kr. Toda groza! Nobeden ga noče piti, češ to ni »Laha«, ta ni prišel čez morje!

Tudi sledeči tiskani plakati niso pomagali: »Pozor! Italijansko rudeče vino daje moč in redi telo; dokler ga je kaj, se dohiva tu, za gotov nikel, za bliskeče srebro. Tudi dolenca navadno dobiš, ako višje cene se ne bojiš, dolence tedaj ali italjan, vse je edno, da le žejo veliko ugasil nam bo Zagorjan.« Kaj ne, jako duhovito! To so bili vroči dnevi za očeta župana, ki bi bil tako rad popularen. To sta se posvetovala z zvestim svetovalcem Miho Čobalom (!), ki je bil tudi prizadet, ker so ga dolžili, da je tudi zoper »Laha«. Nabirali so se podpisati zoper „Laha“; pol litra vina je vsak dobil za podpis. Pa zastoj vse! Prodajati je moral v zapečatenih steklenicah. Ker ni mogel sproti pečatiti, so mu »zapečatili« sode. »Laha« pa ne odjenja. Zato je odjenjal oče župan in — odstopil, da bi njegova popularnost, ali prav prodajalnica ne trpela. V svoji gostilni je pa začel veliko konkurenco zoper Laha in toči notri pristno laško vino; in »čez gaso« pa kar po 20 kr. Pa delavci se nič ne omajajo in raje podpirajo prvega dobrotnika in vino kar na vedre kupujejo. To se pa očetu županu tako za malo zdi, da se je v soboto zopet pustil za župana voliti. Ker je bila večina zanj, misli, da je zopet priljubljen; seveda pozabi, da niso priljubljeni tisti, ki so ga volili.

Iz bridkih izkušenj zadnjih dni naj se pa uči: »Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade«.

Z Boh. Bele, 20. majnika. V soboto 18. t. m. smo pokopali previdenega s sv. zakramenti starosta naše fare, Jerneja Rožič, posestnika s Kupljenika v 89. letu ujevove dobe.

Lansko leto koncem julija šla je pred njim v večnost njegova 86letna žena Marjeta roj. Slivnik, potem ko je s sedaj umrlim soprogom v srečnem zakonu preživela celih 63 let.

L. 1897 sta pokojnika, še dokaj pri močeh, obhajala demantno poroko. Ta slovesnost je bila toliko pomenljivejša, ker je demantno vez svojih starišev na novo blagoslovil njihov sin, veleč. gosp. Alojzij Rožič, sedaj vpokojeni župnik v Škofji Loki, in ker farna kronika dokazuje, da v 112 letih, odkar fara obstoji, nobena druga zakonska nista obhajala demantne poroke.

Pokojni Jernej Rožič je bil do svoje visoke starosti vzgleden gospodar, skrben oče in malone skozi 50 let ključar sv. Štefana na Kupljeniku. To častno službo je odložil še le eno leto pred smrtjo s šaljivo opazko: »Sem že nekoliko prestar za ključarja«. Naj bi njemu, kakor njegovi zvesti zakonski tovarišici svetila večna luč!

Gosp. župniku bodi pa ob grobu njegovih starišev v tolažilo prelep izgled, katerega je skozi toliko let, kot dober otrok, dajal svojim rojakom. Dasi sam bolehen, prišel je vendar vsako leto večkrat za nekaj tednov na svoj dom in tukaj stregel in polajševal težavna stara leta svojima roditeljema kot pravi — Samaritan. Blagoslov Božji, katerega obeta 4. zapoved božja, — mu ne izostane.

Požar v Gorenji vasi.

Strahovit požar. Dne 20. t. m. prišlo je goriti v Gorenjivasi okrog 2. ure popoldne v hlevu posestnika Hrovata. Ni minulo dobro uro, že je bilo v plamenu nad 30 poslopij. Pogorelo je 30 hišnih številk, 7 gospodarskih poslopij in mnogo dru-

zega. Koliko je zgorjelo živine, še ni mogoče določiti. Posestniku Hrovatu je zgorjelo vse, 11 glav goveje živine. Nekateri in tudi posestniki, niso rešili nič drugega, kakor kar so imeli na sebi. Ta huda nesreča je povzročila strahovito bedo. Od vse Gorenje vasi do mostu razven poslopja Jožefa Šubica ne stoji ni jedno poslopje več. V gorenjem delu vasi je pogorelo troje poslopij. Za res vboje trpine obračava se do preblagih dobrotnikov, proseč jih, naj v tej sili prhitijo našim vbojim siromakom s pomočjo. Darovi naj se blagovoljivo pošiljati na župnijski urad Trata. Župnijski in obč. urad Trata, dne 21. maja 1901. Martin Brence, župan, Matej Pintar, župnik.

Pomoči prosimo! 20. dan tega meseca je bil za Gorenjovos osodepoln. Po nepredvidnosti otrok baje je nastal pri posestniku Hrovatu na hlevu ogenj okrog ene ure popoldne. Širil se je tako hitro, da je bil v četrte ure večji del vasi v plamenu, 27 hiš ter kakih 15 hlevov in kozolcev je gorelo naenkrat, dasiravno so prihitela na pomoč poleg domačega in poljanskega gasilnega društva, še ona iz Žirov, Škofje in Stare Loke. Rešiti niso mogli nobene stvari. Zgorjelo je tudi veliko živine, že samo posestniku, kjer je nastal ogenj, 13 goved in 6 prašičev. Škoda je velikanska. Ceni se nad 100.000 glđ. Posestnikov je bilo le malo varovanih in še tisti za neznatne svote. Beda je nepopisna, še večji pa obup. Kakih 150 ljudij je brez strehe in brez živeža. Nujeja pomoč je prepotrebna. Zato se obračamo nesrečni s prošnjo do vseh g. deželnih in državnih poslancev, da bi se nujno zavzeli za nas, tako hudo prizadete, in nam pridobili kako podporo.

Nesrečni pogorelci.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. maja.

Cesarjev pogovor z dr. Šusteršičem je »Narod« tako prestrašil, da se je samega presenečenja kar v brzovjavki zlagal. Šusteršič se je baje »na vse načine silil v ospredje, da ga je cesar moral ogovoriti«, pravi »Narod«. Njegova od zunare pijana »inteligenca« seveda to verjame. A cesarjevi nagovori pri takih priložnostih so tako dobro prevdarjeni, in osebe, ki jih cesar nagovori, tako skrbno izbrane, da vsakdo, ki pozna dvorne navade, lahko izpredi, — zakaj se je »Narod« moral same jeze — zlagati. O kakem »siljenju v ospredje« pri sprejemu delegacij pred cesarjem ne more biti govora. Ko prihodnjič zabrusi kak liberalac dr. Šusteršiču v obraz »umazane roke«, mu on lahko mirno odgovori: »Njegovo veličanstvo ne govori z umazanci.«

Osebnosti. Umrli je v Slavoniji župnik slankovački č. g. Simo Kolarevič, uzoren hrvatski domoljub in član kluba stranke prava. — Premeščen je v djakovski škofiji č. g. Fr. Neubauer iz Indije v Putnice. — Župnikom v Materadi v Istri je izbran č. g. Ivan Luk, doslej kapelan v Kastvu. — Dekanom kapitelja v Poreču je imenovan č. g. Olivie Rimondo, kanonikom poreškega kapitelja je imenovan vikar č. g. Anton Resar. — Kornij poveljnik fem. Succovaty je prišel v Celovec. — Ministerjalni tajnik v ministerstvu notranjih zadev baron Egon Winkler je dobil naslov in značaj sekcijskega svetnika.

Zaupnice dr. Šusteršiču. Organizatorju kmetijskega stanu, državnemu poslancu dr. I. Šusteršiču, ki se trudi za napredek ljudstva, izrekajo podpisana društva popolno zaupanje. Zgražamo se nad grdimi napadi od strani liberalne stranke. Ob enem prosimo, da g. dr. I. Šusteršič vstraja pri svojem prekoristnem delovanju na korist kmečkega stanu, kateri zdihuje pod težkim bremenom, naloženim mu od strani liberalstva. — Kmetijsko društvo, Hranilnica in posojilnica, Bralno društvo v Laškem.

»Jugoslovanski napredni klub« se je ustanovil na Dunaju, da imajo slovenski liberalci vsaj nekoliko strehe. A za ta klub niso mogli dobiti nikogar drugega, nego samo — dva razkolna Srba. V tem klubu so torej sedaj: dr. Ferjančič (načelnik), Gabršček, Plantan, dr. Tavčar, Kvekvič

(načelnikov namestnik) in Vujatović. »Nareden« se imenuje ta klub po staremu frazastem liberalnem receptu. Srbov niti njih najbližji rojaki Hrvatje ne marajo, ker so njih verski nasprotniki in se ustavljajo najvitalnejšim hrvaškimi težnjam. Za Tavčarja so dobri. Značaji so si podobni.

V kaki družbi je na Dunaju dr. Tavčar. »Narod« je pisal, da se dr. Šusteršiča vse ogiblje. (!) Kdo je v parlamentu tisti, katerega se ogibljejo vsi resno misleči zastopniki, pokazala je Tavčarjeva interpelacija v goški zadevi. Pod to interpelacijo dr. Tavčar ni mogel s svojimi tovariši Ferjančičem, Plantanom in Gabrščkom dobiti nobenega podpisa kakega poslanca, katerega nastope smatrajo parlamentarni krogi resnimi. Poleg Ferjančičevega imena se pod interpelacijo blišči ime Fresslovo in dr. Kosa. (!) Podpisani so dalje — Klofač, Choc, Breiter. S takimi podpisi bo Tavčar res »veliko uplival« s svojimi interpelacijami! Ta interpelacija je jasno pokazala, do kam sega v zbornici Tavčarjev vpliv. Ko bi se Klofaču povedalo, da Tavčar zabranjuje razširjenje volivne pravice v Ljubljani, potem bi mu morda odpovedala prijateljstvo celo Klofač in Fressl.

Tavčarjev tovariš Klofač, ki je ž njim vred podpisal interpelacijo zoper Gočane, je po poročilu čeških listov umaknil tožbo proti nekemu Fareku, ki mu je očital npravnstvene delikte. »Narodni Listy« pozivajo poslanca Klofača, naj svoj mandat odloži.

Z gradbo škofovih zavodov v Št. Vidu so pričeli včeraj. Mej slovesnim zvenenjem in streljanjem se je včeraj dopoldne ob 11. uri 15 min. v prisotnosti domače duhovščine, obč. zastopnikov, stavbenega vodstva in nebrojno občinstva izvršil prvi ubod. Gosp. župnik Malovrh je imel tem povodom primeren nagovor.

Procesija goriških katoliških delavcev na sveto Goro. Katoliško delavsko društvo v Gorici je priredilo v nedeljo procesijo na sv. Goro, katere se je udeležilo okoli 5000 oseb. Vodil je procesijo preč. g. kanonik Wolf. Pridigoval je na sv. Gori č. g. dr. Josip Pavlica: prav dobro so pa peli pri cerkveni slovesnosti na sv. Gori pevci pod vodstvom g. Bajta. Res ganljivo je bilo slišati, ko se je zapela pesem »Tebe Boga hvalimo«, katero je pelo vse v ogromnem prostoru svetišča zbrano ljudstvo, ki je polnilo ta prostor do zadnjega kotička.

† **Župnik Mlasko.** V torek dne 21. t. m. smo v Poljčanah h grobu nesli č. g. župnika, ki je bil to župnijo še le dne 1. marcija t. l. nastopil. Ko se je v nedeljo zjutraj odpravil k zarani božji službi, zadela ga je srčna kap. Rodil se je pokojni župnik Jožef Mlasko pri M. B. Snežni blizu Spielfelda dne 7. aprila 1850. V mašnika je bil posvečen dne 23. julija 1876; kaplanoval je po raznih župnijah mariborske vladikovine od Gornjegrada do sv. Miklavža poleg Ormožu, poslednjič 8 let pri Sv. Janžu na Dr. p. H pogrebu, katerega je vodil preč. g. kanonik Hajšek, se je sešlo 33 duh. sobratov, nagrobno mu je govoril njegov bivši dekan, umirovlj. nadžupnik preč. g. Tom. Mraz, zadušnice je bral njegov prednik preč. g. nadžupnik Lenart ob asistenci gg. kolegov pokojnikovih vč. g. dr. Feuš, profesorja v Mariboru, in g. župnika Karba.

Umril je župnik v Tinjah pri Slov. Bistrici g. Fran Brglez.

Umrila je v tukajšnjem uršulinskem samostanu S. Brigita Oražen. Pokojna je bila rojena leta 1872 in preoblečena leta 1891. Z njeno izgubo je zadel samostan hud udarec, ker je bila izvrstna učiteljica za ljudske in meščanske šole. Susica je po kratki a hudi bolezni končala mlado blago življenje. Pogreb boede jutri popoldne ob 1/4. uri. N. v m. p.!

Glavna skupščina »Gospodarske zveze« v Ljubljani registrovane zadruga z omejeno zavezo, boede dne 28. maja ob 10. uri dopoldne v dvorani »Katol. doma« v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev letnega računa in bilance. 3. Volitev 10 članov »Zvezinega« odbora. 4. Poročilo »Zvezinega« revizorja. 5. Zadruga in kmetijstvo poročila Aleš Bergant. 6. Zadruga in trgovina poročila Jos. Jeglič.

7. Razgovor o ustanovitvi lesne izvozne zadruge poročila dr. Krek. 8. Slučajnosti.

Nova fara. Ekspozitura v Ribnem, okraj radovljanski, je postala samostojna fara. Minister za bogočastje in nauk je dal drž. dovoljenje.

S pošte. Poštnim asistentom je imenovan g. Fr. Ir golič v Celja ter pride na Zidani most. Premješčen je poštni oficijal g. Jožef Sivka iz Celja v Maribor, poštni asistent g. V Winkler iz Ljubnja v Celje, poštni praktikant g. Adalbert Pučelik iz Gradca v Maribor in poštni praktikant g. Albin Podlesnik iz Maribora v Gradec.

Kršč. soc. delavci iz Idrije so priredili preteklo nedeljo majniški izlet na Goro. Udeležilo se je izleta nad 300 izletnikov. Po cerkveni slavnosti je bila ljudska veselica, pri kateri sta se posebno odlikovala družbena godba in pevski zbor.

Novo zastavo si je omislila Marijina družba na Colu. Dne 19. t. m. jo je ob udeležbi Marijinih družb iz Vipave, Planice in Črnega vrha slovesno blagoslovil gospod kanonik dr. A. Karlin iz Ljubljane.

XIX. redni občni zbor društva poštarijev in poštinih ekspeditorjev s Kranjskega, Primorskega in Dalmačije se je vršil v Ljubljani. Predsednik g. Al. Schrey je poročal o delovanju za gmotno izboljšanje poštarijev, katerim se je le deloma vstreglo, poštnim ekspeditorjem se pa ni prav nič vstreglo ter so se radi tega storili koraki, da tudi poštni ekspeditorji pridejo do reorganizacije. Penzijsko društvo boede država menda s 1. jan. 1902 prevzela v svojo upravo. Načelnik bolniške blagajne g. Fajdiga je poročal, da je v preteklem letu pristopilo k društvu 35 novih članov. V novi odbor so bili izvoljeni predsednikom gg.: Alojzij Schrey, namestnikom: Jožef Modic, blagajnikom: Anton Vedopivec, načelnikom bol. blagajne: Franc Fajdiga, revizorjema August Maly in Franc Zagorjan. G. Ravnikar je predlagal, naj država da bolniški prispevek za poštne ekspeditore. Sklenilo se je centralizirati vsa društva poštarijev s centralo na Dunaju in da društveniki brezplačno dobe strokovni list Za prihodnji stanek se je določil Trst. Častnima društvenima članoma sta so imenovala dvorni svetnik Feliceti v Trstu in poštni ravnatelj Pattay v Zadru. Zborovanje se je zaključilo s trikratnim »Slava«-klici cesarju.

Sestanek duhovščine ljubljanske boede jutri, četrtek, 23. maja, ob navadni uri, t. j. ob petih, namesto prvega ponedeljka meseca junija.

Cesar o laški univerzi v Trstu. Laški poslanec Aquaroli je pri vsprejemu delegacij pri cesarju dejal vladarju, da Trst pričakuje, da mu vladar da — laško vseučilišče. Cesar je poslanca odpravil z besedami: »To je zadeva, katera se mora prej podvreči studiji«.

Štajarske novice. Novo ustanovljeno mlekarno je blagoslovil pri sv. Bollenku v Slov. Goricah gosp. župnik Plešič. Zadrudnikov je 35. — Šole so zaprli v Radgoni ter Gor. Radgoni, ker so se pokazale ošpice mej otroki. — Športno društvo »Maribor« otvori prve dni prihodnjega tedna svojim udom veliko z deskami in mrežami visoko ograjeno igrališče v Reisnerjevih ulicah, kjer se bo vsak dan po v lopi nabitem dnevnom redu igralo Lawn Tennis, kolesarilo in telovadilo. — Ustanove za gozdarske vajence. Za obiskovalce 11mesečnega gozdarskega tečaja, ki se začne s 1. okt. t. l. na državni gozdarski šoli v Gusswerku pri Marija Celju, je razpisano šest deželnih ustanov, in sicer dve po 500 K, štiri pa po 400 K. Prošnje je poslati štajarskemu dež. odboru najpозnejše do 1. julija t. l. — Strela ubila je viničarja J. Veršiča v Ivanjskem vrhu pri Negovi. — Utopil se je v komaj 1 m globokem studencu zidar Murko iz Bišeškega vrha, bolfenske župnije. — Drevo ubilo je v Zagorju pri Pilštanju 78letnega Mih. Opešnika iz Toplovega.

»Učiteljski Tovariš«, ki tako rad piše o npravnosti duhovnikov, molči o mnogoštevilnih škandalih liberalnih učiteljev. Zdj pričakujemo, da bo popisal svojim bravcem zastopnika liber. šole, framasonskega učitelja Cucumela, ki je bil zaradi nenravnosti v šoli aretiran v Belleju.

Česa si želi liberalna »intelligencia«. »Slov. Narod« se vedno slincede, kadar poročila o vspehih protiverske gonje na Francoskem, in rad namigava, da bi bilo tudi pri nas treba tako. Kako daleč je prišlo na Francoskem, se vidi iz tega dogodka. Župnik sementrouski Rouanet je šel iz Digesa domov. Pri posestvu nekega Gueranda pa začne okoli njega skakati neki 14-leten fantič, mu osle kaže in vpije vanj: »Uvak, kvak, kvak!« Duhovnik gre mirno dalje. Ko pa sreča mojstra fantalinovega, ga uljudno opozori, naj pokara razposajenega dečka. Liberalci pa začne zmerjati duhovnika, se zakadi vanj in ga začne pretepati. Zdj se pridrvi še mati dečkova in vpije: »Le po njem, ubij ga, zaženi ga v gnojnico!« Duhovnik, težko ranjen, se komaj oprosti napadalcev in se vrne k župniku v Diges, kjer so ga obvezali. — Tako se zdj godi na Francoskem. Na to pa delajo sistematično tudi pri nas liberalni listi. Ljudje, ki beró »Rodoljub«, morajo ravno tako podivjati.

Občinski zastop v Ormožu je te dni storil nekaj, kar boede povsod vzbudilo mnogo smehu. V Ormožu imajo za okrajnega sodnika gospoda dr. Preskerja, ki je slovenskega rodu in je tudi s Slovenci volil. Ta sodnik je storil tudi ta »greh«, da je slovenščini dal pravico na napisih. To je dalo povod občinskemu zastopu v Ormožu, da so njega zagrizeni nemškutarski člani sklenili izjavo, da z ozirom na zgoraj navedena dejstva in ker gospod sodnik »nemškim« otrokom na »nemške« pozdrave baje ne odgovarja nemški, ne morejo imeti do njega več onega zaupanja, katero pristojna sodniku, in zato se zavaruje občinski zastop »najodločneje« proti takemu sodniku v »nemškemu« mestu Ormožu. — Škoda, da občinski zastop v Ormožu tako izjave ni izdal v predpustu. Imela bi še večji učinek.

Tožbe radi razžaljenja Veličanstva so v Furlaniji tako narastle, da se morajo vršiti kar po dve razpravi na jeden dan.

Vojaška godba boede imela danes ob 6. uri zvečer promenadni koncert pod Tivoli.

Graška trgovska akademija dobi s šolskim letom 4 razrede. Letos se sprejemajo učenci v prvi razred po stari organizaciji, katerim bo absolvirati samo tri letnike. Ministerstvo pa je vendar dovolilo, da se odpre s 15. sept. 1901 nov pripravljalni razred, ki se všteje v novo organizacijo, t. j. nadomestoval bo prvi razred pri 4razredni akademiji. Za sprejem v ta razred se zahteva nižja gimnazija, realka ali mešč. šola. Slabi radi iz grščine, latinščine, francoščine in angleščine ne ovirajo sprejema.

Laška nedostojnost. V reškem gledišču gostoval je sè svojim društvom italijanski umetnik Novelli. Predstave so bile obilno obiskovane, še zlasti zadnji čas, ko je v Reko došlo mažarsko društvo, da se demonstrira. Ker je umetnost nepristranska, odločili so tudi reški Hrvatje, da poklonijo umetniku venec s hrv. napisom na trobojnicah, katerih ena je bila hrvaška druga reška. Ko je bil venec na odru podan umetniku, manjkala je reška trobojnica, katera je tajno izginila. To je pač ital. omika. — Ti nedostojneži nečejo znati, da so tudi Hrvatje reški meščani. Kaj takega znajo storiti le renegati.

Ljerka plemenita Šram in gosp. Borštnik bodeta dne 30. t. m. v Opatiji priredila umetniški večer z recitacijami hrvaških in slovenskih del in burko v jednom dejanju. Iz Opatije priredita umetnica in umetnik take večere na Sušaku, Trstu, Gorici in Ljubljani.

Hrvatsko šolstvo v Istri. Šoli družbe sv. Cirila in Metoda v Pulju (Šijana) je podelil naučni minister pravico javnosti.

Prvo interpelacijo v hrvaškem jeziku je stavil v državnem zboru gospod profesor Spinčić radi laške učiteljice na javni ljudski šoli v Velikem Lošnju.

Velikega morskoga soma so zapazili v tržaški luki.

Petindvajsetletnico službovanja je slavil v Zagrebu upravitelj mestnih davkov g. Virant. Gosp. Virant je rodod Slovenec iz Logatca na Kranjskem. Pred 25 leti je bil pozvan v Zagreb, da prevzame upravo mestnih davkov.

V zadevi osebne pridobnine je nedavno razsodilo upravno sodišče, da more cenilna komisija v slučaju dvoma nad resničnostjo podatkov davčnega zavezanca in pomanjkanja potrebnih dokazil sama po svoji previdnosti določiti visokost dohodka. — V poslovne knjige ji je dovoljen vpogled le tedaj, ako jih davčni obvezanec sam predloži.

Nameravani davek na železniške vozne karte bi plačevali skoro sami (90%) potniki 3. razreda. Vožnja od Dunaja v Trst in nazaj bi po novem tarifu stala za tretji razred 32-25 K mesto dosedaj 27-8 K. Davka oproščeni bodo glasom vladnega načrta: najvišji dvor, vojaki in delavci s takozvanimi delavskimi kartami.

Za turiste. Tvrška Freytag in Berndt na Dunaju je izdala natančen zemljevid za potnike po Tirolskem. Turisti in biciklisti ga lahko dobro rabijo.

Pogreša se 12letni slaboumni deček Silvester Zajc, sin krojača J. Zajca iz Vidma, občina Dol.

Na izreden način je bil te dni v Celovcu oproščen nek diurnist orožnih vaj. Izjavili so namreč, da ni sposoben za vojaštvo, ker je preveč — rejen.

Razburjenje mej avstrijskimi zdravniki. Dne 25. t. m. se bodo zbrali na Dunaju delegati avstrijskih zdravniških zbornic. Razgovarjalo se boede o predlogu, naj se delovanje zdravniških zbornic ustavi. V zdravniških krogih vlada razburjenje, ker je praško namestništvo razveljavilo nek sklep češke zdravniške zbornice v zadevi stališča zdravnikov napram mojsterskim bolniškim blagajnam. Zdravniki nameravajo ne le opustiti delovanje zdravniških zbornic, ampak tudi brezplačno naznanjevanje infekcijskih bolezni in končno hočejo oživotvorenje novega sodno zdravniškega tarifa preprečiti s pasivnim nasprotovanjem.

60 000 kron za 15 kron. Iz Semlina se poročila da so se iz konkurzne mase trgovca I. Petroviča njegove tirjatve v znesku 60.000 kron na dražbi oddale za — 15 kron.

Omara ubila je na Dunaju 76letno Marijo Anthaler. Ko je slabotna starka odpirala omaro, se je omara prevrnila na njo ter jo ubila.

Morilca Wanyka so danes na Dunaju obesili. Duhovnika ni hotel sprejeti.

Ženske stavke se pojavljajo v vedno večji množini po krajih izven Avstrije.

Stroga, a pravična sodba. Sodnik Newburger v Newyorku je obsodil 21letnega knjigovodjo Wagnerja, ker je v hiši, v kateri je stanovalo 29 rodbin, podtaknil ogenj.

Prebivalstvo Italije znaša po najnovjšem štetju 32,449,754 oseb. V desetih letih se je prebivalstvo pomnožilo za 4 milijone oseb.

Spomenik Pasteurju se postavi v njegovem rojstnem kraju Dôle na Francoskem.

Šola za žepne tatove je zasledila policija v Fuorigrotta pri Neaplju. Šola je imela predstojnika in mnogo »pridnih« učencev. Šola, v kateri se je smel učitelj posluževati tudi palice, je prišla v vednost policije, ker je učitelja nek učenec radi tega ovadil, ker ga je »preveč« pretepal. Ni čuda, da je Neapelj slovel po množini žepnih tatov!

Boj z orožniki. Iz Lvova dohaja sledeče oficijelno poročilo: V vasi Morasterzce, okraj Lisko, so prebivalci gnali svojo živino v gozd grofa Krasicekega in se ustavljali gozdarskemu osobju. Dne 20. t. m. se je ta dogodek ponovil. Prišlo je na lice mesta orožništvo in jelo streljati na kmete, ker se niso hoteli udati. Dva kmeta sta bila na mestu mrtva, jeden je pa kmalu na to umrl vsled dobljenih ran. Sodna komisija je došla včeraj na lice mesta.

Milijonarji v Ameriki. »New York Herald« je obelodanil nedavno listo ameriških milijonarjev. Vseh milijonarjev je v Ameriki 3228. Polovica od teh ima po 10 milijonov dolarjev. Na 20.000 prebivalcev odpade v zveznih ameriških državah po jeden milijonar. Vsi milijonarji v Ameriki imajo skupno 16 milijard dolarjev. Najbogatejši je John R. Rockefeller, ki ima 500 milijonov dolarjev. Precejšnje število milijonarjev si je pridobilo

na
II. redni občni zbor
 „Kmetijskega društva v Laškem,
 registr. zadruga z omejeno zavezo“,
 ki se bode vršil
v nedeljo dné 9. junija 1901
 ob 3 uri popoldne
 v prostorih posojilničnega salona v Laškem.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za leto 1900.
4. Dopolnilna volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

V slučaju, da zgoraj sklicani občni zbor ne bi bil ob določenem uri sklepčen, vrši se ob 4. uri isti dan, na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, koji bode sklepčen brez ozira na število vdeležencev.

na
II. redni občni zbor
 „Hranilnice in posojilnice v Laškem,
 registr. zadruga z neomejeno zavezo“,
 kateri se vrši
v nedeljo dné 9. junija 1901
 ob 4. uri popoldne
 v posojilničnem salonu v Laškem.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računov za l 1900
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Opomba: Ako bi občni zbor ob zgoraj določenem času ne bil sklepčen, se prične pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bode zboroval natančno po zgornjem »Vabilu« ne gledé na število navzočih združnikov in od tju zastopanih vplačanih deležev.

Barve za umetnike, düsseldorfске, dr. Schönfelda, v pisnicah, za akademične slikarje, ter Kasparjeve in Spitzauerjeve, dobé se pri tiskarji **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice. Vnava naročila proti povzetju. 228 7 11-11

svoje ogromno premoženje z lastnim trudom, pridnostjo in varčnostjo, o mnogih pa velja to, kar je rekel neki milijonar sam: Pot do milijona pelje mimo vislic.

Cesar Viljem v Slavoniji. Čuje se, da pride cesar Viljem o priliki velikih vojaških vaj na Ogerskem tudi v Slavonijo, kjer se udeleži lova.

Ponesrečen račrt proti rumunskemu prestolonasledniku. Rumunski listi javljajo, da je rumunski prestolonaslednik princ Ferdinand srečno ušel zaroti proti svojemu življenju. Princ Ferdinand je ogle doval v Turnau Magurele vojaštvo ter se je podal preko Gyurgyevo v Bukarešt. V Gyurgyevo je pričakovala ogromna množica ljudstva prestolonaslednika, ki se je pa v zadnjem trenutku podal po drugih cestah domov. Policija je v zadnjih trenutkih odkrila zaroto proti življenju prestolonaslednika. Nek Bolgar Andrievici je imel nalog izvršiti atentat. Andrievici noče povedati svojih sokrivcev. 12 Bolgarov je artovanih. Pri njih so našli mnogo revolverjev, dinamitnih patron in kompromitujočih pisem.

Mutast mnogojezičnik. Jean Matfurlin je za dušeslovce in zdravnike zanimiva oseba. Mnogo je potoval po raznih krajih in se je poleg svojega materinskega portugalskega jezika naučil tudi angleščine, francoščine in italijanščine ter je vse te jezike govoril jako gladko. Rekli so mu, da je poliglot-mnogojezičnik. Nekega dne se je pa ob viharju peljal po morju in nevihta ga vrže s krova v morje. S težkim trudom ga rešijo mornarji. Dalj časa je ležal nezavesten. Ko pa pride k sebi, je bil — mutast. Od vseh jezikov, ki jih je znal prej, ni se spomnil ni ene besede. V revščini je živel več let kot vrtnarski pomočnik, ker ni bil za drugo službo. Nekega dne se pa primeri, da je nenadno poleg njega nekdo ustrelil s puško. Matfurlin se prestraši in začne kar naenkrat govoriti: portugalsko, angleško, francosko, laško — vse mu je šlo zopet gladko kakor prej. Zdravniki preiskujejo ta čudni fiziološki dogodek.

Proč od prostozidarstva. Madridsk »Siglo Futuro« javlja, da se je Anton Piroto Percanton, urednik nekaterih brezverskih časopisov in državni odvetnik španskih sodišč, svečano odrekal svoji zmoti pred svečnikom Molonom in pred tremi drugimi svedoki določil, naj se ta njegov čin obelodani. Izjavil je, da hoče odslej živeti in umreti kot udani in pokorni sin sv. matere katoliške cerkve. Določil je konečno, naj se sežgo njegovi spisi in naprosijo oni, ki jih imajo v rokah, da jih na korist njegove duše izročé ognju.

Mehanika — podpora pedagoga. V Afriki se nimajo določila, ki bi prepovedala učiteljem telesno kaznovati učence. Primeri se baje tudi večkrat, da kak vnet pedagog z bambusom malo preveč pritisne. Zato je pa iznašel neki inženjer v Capetownu stroj, s katerim se da telesna kazen regulirati. Učenec se vleže na klop in prstavi se stroj, ki ima kolo in palčice. Moč udarcev se lahko regulira po lestvici. Stroj funkcionira baje jako točno v veliko veselje afriških učiteljev — ne tako pa črnih učencev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 22. maja. Češki agrarci Rataj, Cerny in Závorka, ki so podpisali dr. Tavčarjevo interpelacijo o kazenskem postopanju proti goskemu kuratu Ferjančiču, so dobili danes od načelstva svojega kluba ukor, kateri se je oficijelno naznanil Slovanskemu centru. Agrarci, ki so podpisali interpelacijo, so se izgovarjali, da niso vedeli, kaj so podpisali in so bili od slovenskih liberalcev zapeljani.

Dunaj, 22. maja. Poslanec Pogačnik je stavil danes nujni predlog, da se nemudoma da znatna podpora pogorelcem v Gorenji vasi.

Dunaj, 22. maja. (C. B.) Po prebranju došlih vlog in odgovoru železniškega ter trgovskega ministra na nekatere interpelacije je pričela

zbornica z nadaljevanjem nadrobne razprave o investicijah.

Dunaj, 22. maja. V specialni debati o investicijskih predlogah je danes govoril poslanec Pogačnik kot generalni govornik o § 2., 3. in 5. Rekel je, da kranjska dežela še ni zadovoljna z bohinjsko železnico, ker druga zveza s Trstom se je morala graditi in skozi Bohinj se le zato gradi, ker druge poti do Trsta ni. To ni nikaka koncesija kranjski deželi, katera se povsod prezira. Pri lokalnih železnicah in pri regulaciji rek se na Kranjsko ne jemlje nič ozira. Kritikoval je Slovincem sovražno postopanje direkcije v Beljaku in razmere na južni železnici. Proga Ljubljana - Trbiž je preveč zanemarjena. Pri Kranju naj se zveže Tržič z Rudolfovo železnico. Proga Velenje-Celje se naj podaljša do Kranja. Tudi progi Ljubljana-Vrhnika in Ljubljana-Novomesto zelo potrebuje nadaljne zveze. Pri bohinjski železnici se naj naredé kolodvori pri Gorjah (Rečici), na Bohinjski Beli in v Nomeni, ker se je treba pred vsem ozirati na potrebe prebivalstva, ki z drugim načrtom (kolodvori Dobrava, Zaka, Štenge) ne more biti zadovoljno. Pogačnikov govor je vsa desnica živahno odobraval.

Dunaj, 22. maja. Katol.-narodni slovenski poslanci so danes zahtevali, da se v zakon o lokalnih železnicah sprejmeta še progi Kranj-Tržič in Trebnje-Št. Janž.

Dunaj, 22. maja. Delegata Wolf in Iro k vsprejemu delegacij pri cesarju nista prišla.

Dunaj, 22. maja. Šolski odsek je sprejel predlog, po katerem naj bo izvrševanje političnih pravic učiteljev izločeno od razsodb disciplinarne oblasti.

Dunaj, 22. maja. Poslanska zbornica je v sinočnji seji dognala glavno razpravo o investicijski predlogi in v podrobni razpravi rešila prvi člen predloge.

Dunaj, 22. maja. Zbornica je sprejela prve štiri člene investicijske predloge. V razpravi so sedaj 5., 6. in 7. člen.

Dunaj, 22. maja. Vlada je predložila zbornici načrt zavarovanja zasebnih uradnikov in uslužbencev; zavarovati se morajo vsi, ki imajo vsaj 600 K letnega dohodka, na letno rento za slučaj onemoglosti, starosti in brezposelnosti.

Dunaj, 22. maja. Schönerer je predložil predlog, naj se Dalmacijo priklopi Ogorski.

Dunaj, 22. maja. Nižjeavstrijski deželni zbor se bode sešel 13. junija in zboroval do konca julija.

Zagreb, 22. maja. Z Ogorskega došli listi poročajo, da bo skrajna levica v ogerskem drž. zboru vsled inicijative Košuta priporočala meritorični predlog dr. Franka o finančijelnosti in ekonomski neodvisnosti Hrvatske.

Lvov, 22. maja. Poljski listi pozivajo poljske člane delegacije, naj vprašajo grofa Goluchovskega, tudi če bi mu ne bilo ljubo, kako ulogo igra Avstrija v trozvezi, in naj ga interpelirajo radi izganjanja Poljakov in drugih Slovanov iz Prusije, ob enem naj ga pa z ozirom na to izganjanje opozoré na veliko potrpljenje avstrijskih krogov z ozirom na gibanje „Los von Rom“.

Belgrad, 22. maja. Na čestitko kraljevske dvojice povodom rojstnega dne carjevega je ta odposlal zelo laskavo zahvalo.

Belgrad, 22. maja. Kraljica Draga je zapustila posteljo ter bode po sodbi zdravnikov v osmih dneh popolnoma ozdravela. Kralj Aleksander je v ministerskem svetu prisegal, da jo nikdar ne zapusti.

Madrid, 22. maja. „Liberal“ objavlja brzojavko iz Barcelone, glasom

katero pričakujejo povodom skrutinija v Barceloni novih nemirov. Trdi se, da bo znova proglašeno obsedno stanje.

Middelburg, 22. maja. Reuterjev urad javlja: Buri se koncentrujejo v velikem številu v gorah Zour. Mnogo novih burskih čet, broječih po 1000 do 1500 mož, je prekoračilo reko Oranje in je na potu do imenovanih gora.

Zitne cene

dné 21. maja 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za maj-junij	K 7.59	do 7.60
„ „ jesen	7.85	7.86
Rž za maj-junij	7.43	7.44
„ „ jesen	7.02	7.03
Turšica za maj-junij	5.52	5.53
„ „ juli-avgust	5.57	5.58
„ „ september-oktober	5.73	5.75
Oves za maj-junij	7.10	7.15
„ „ jesen	6.12	6.04

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za maj	K 7.38	do 7.39
„ „ oktober	7.69	7.60
Rž za oktober	6.63	6.64
„ „ maj	7.25	7.26
Oves za oktober	5.66	5.67
„ „ maj	6.90	6.91
Koruza za maj	5.36	5.37
„ „ julij	5.32	5.33

(Effektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7.60	do 8.05
„ „ južne žel.	7.94	8.10
Rž	7.65	7.95
Ječmen	7.30	8.25
„ „ ob Tisi	7.20	8.25
Koruza ogerska	5.60	5.65
Činkvanti	7.00	7.30
Oves srednji	7.20	7.40
Fižol	8.00	10.40

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. srednji zračni tlak 736.0 mm.

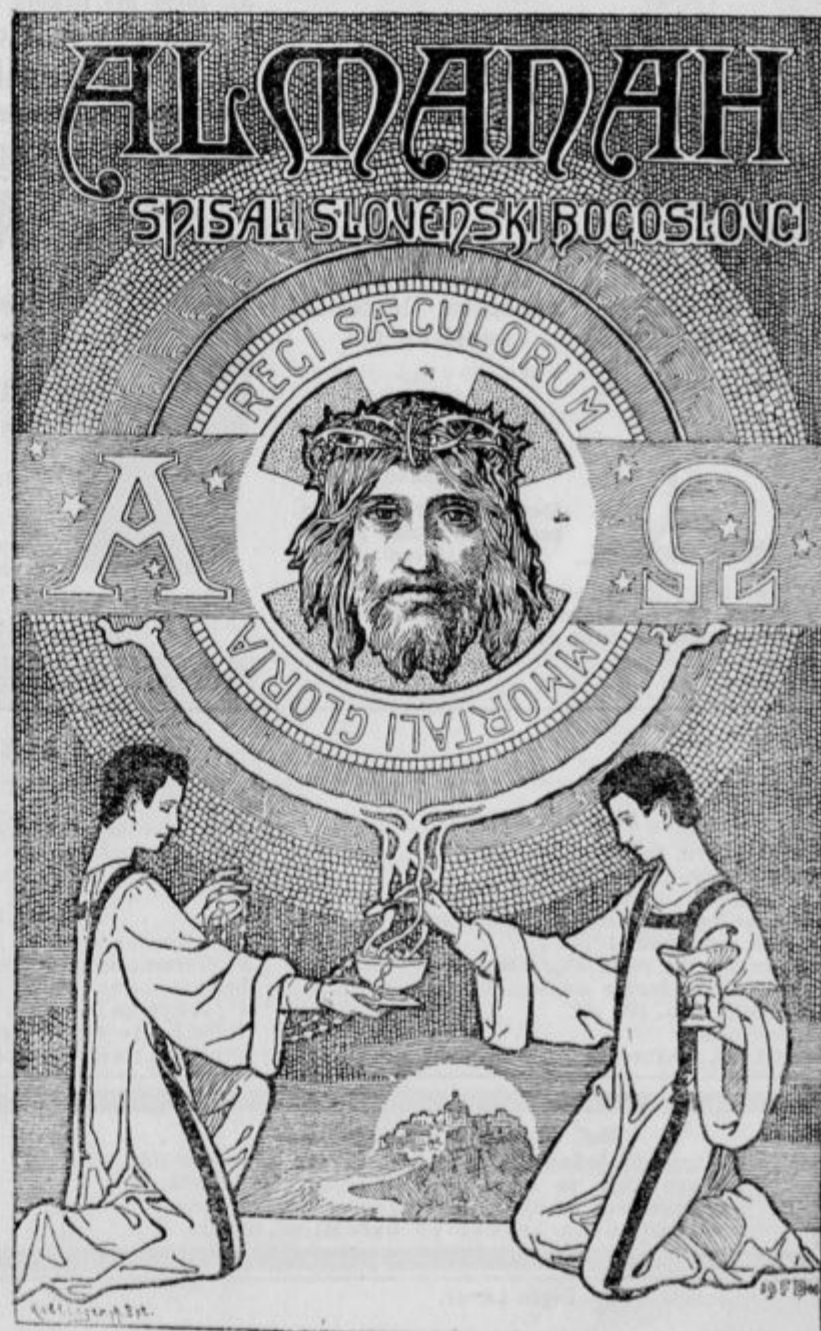
Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Relativna vlaga
21. 9. zveč.	741.4	15.0	sr. jzah.	del. oblac.	
22. 7. zjutr.	741.8	11.4	sl. svzh.	jasno	0.0
2. popol.	739.8	19.5	sr. jvzh.		

Srednja včerajšnja temperatura 15.5 normale 14.8

Tgovski pomočnik ali poslovodja,
 513 3-3

popolnoma izurjen v trgovini špecerijskega in manufakturnega blaga, kakor tudi še v drugih strokah trgovine, kateri sedaj opravlja službo kot poslovodja v večji trgovini, želi svojo sedanjo službo premeniti.
 Naslov naznani iz prijaznosti upravištvo »Slovenca«.

ALMANAH
 je elegantno opremljen in ima 216 strani vel. 8°. — Interesantna in izbrana leposlovna in znanstvena vsebina!
 Krasi ga petero originalnih vinjet! — Cena 2 K 40 h, s poštnino 2 K 60 h.
 Naroča se v semenišču in po knjigarnah.

LJUBLJANA.

Samo 1 dan.

V četrtek, 30. maja.

BARNUM & BAILEY Največje kazališče sveta.

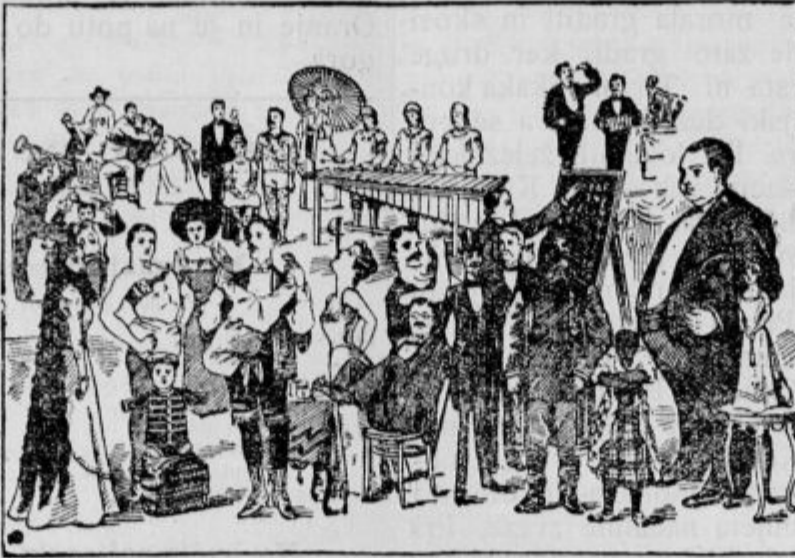
Ameriško
velikansko zabavno podjetje.

Že 50 let ponos Amerike.

Potuje sedaj po evropski celini

v 67 navlašč zato konstruiranih železniških vozovih, ki tvorijo 4 vlake po 17 vozov. Cela nerazdeljena skupina se razstavi pod 12 velikimi šotorskimi paviljoni, katerih največji ima prostora za sedeže za ca. 12000 oseb.

Vsak dan 2 veliki predstavi: popoldne ob 2. uri in zvečer ob 7. uri. Otvoritev 1/2 ure pred pričetkom vsake predstave, da si občinstvo more ogledati žive človeške abnormalitete, tri čete slonov in dvojno menezarijo najredkejših živalij.

Nebrojne predstave vratolomnih, neustrašnih proizvajanj, ki jim ni primere in jih ni mogoče posnemati. Vsak, kdor nastopi, je mojster v svoji stroki. Vsak predstavljavec zvezda. Vsako proizvajanje, vse, kar se nudi v areni, resnično presenečenje. Vse resnično in absolutno popolno novo, in ni bilo še nikdar tukaj. Največja in najkрасnejša znamenitost, ki jo je moglo izumiti človeštvo v treh velikih, za jahalne predstave določenih menezah, na dveh velikih odrih, na jednom neizmernem dirkališču in na jednom velikem prostoru za umetnije v zraku.

Cele menezarije dresiranih divjih živalij.

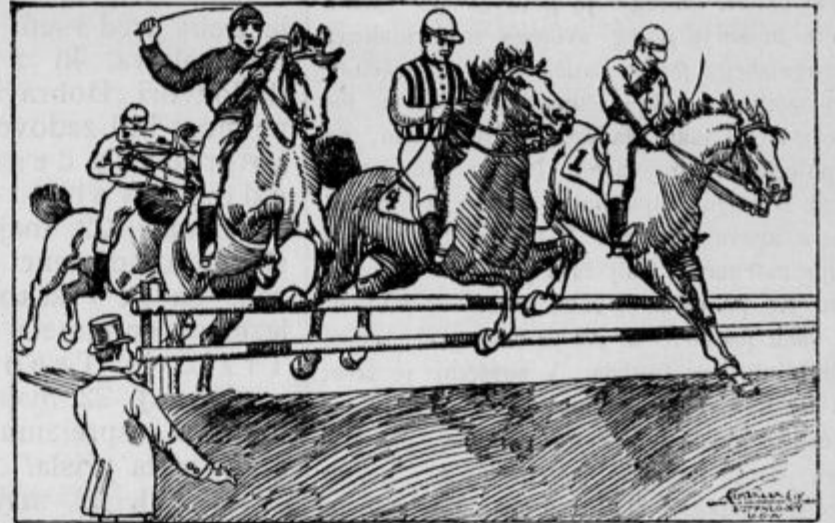
Dirke vseh vrst, akrobatska proizvajanja, zračne umetnosti, gimnastika na tleh in v zraku in nova presenečenja. Veliki napori šampionov in izredni pojavi gibčnosti. 70 lepih konj, ki se v jedni menezah skupno predstavijo. 400 v konjski razstavi odlikovanih konj. 3 čete najučencnejših slonov, ki se predstavijo v treh menezah. — 20 mejnarnodnih pantomimicnih klownov.

Prava svetovna razstava znamenitosti, cirkus, hipodrom, menezarija, razstava dresiranih živalij.

1000 mož, žensk, konj,

prtljivci, tetoviranci, požiravci mečev, dama z dolgimi lasmi in popolno zaraščeno brado, deček s pasjo glavo, možje brez rok, žunglerji 1000 originalnih stvari in občudovanja vrednih prikaznij. Skoro brezkončna vrsta najnovejših proizvajanj in dokazov neustrašenosti ter vratolomnega poguma, ki se sicer nikjer ne vidijo in se bodo sedaj prvič kazale.

Cene po kakovosti sedežev:

Vstopnina incl. nav. sedež **K 1.20** in **2.50**, zaprti sedež **4 K**, resev. prostor **5 K**, loža **6 K**.

Vsi prostori so numerirani, izimši one po K 1.20 in 2.50, in se dobé ob otvoritvi pri vходу. — Otroci pod 10 leti plačajo polovico za vse prostore, izimši prostore po K 1.20 in 2.50. Prostori po 5 K in 6 K se dobivajo na dan predstave tudi pri Otonu Fischer-ju, trgovina z muzikalijami — Tonhalle — Kongresni trg 9.

Jedna vstopnica je veljavna za vse naznanjene znamenitosti incl. sedež 480 6-1

Predstave v Zagrebu 28. in 29. maja, v Mariboru 31. maja.

Leopold Trafnik

pasár in srebrar

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

se priporoča prečastiti duhu ščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom cerkva v strokovno umetno izdelavo raznovrstnega

cerkvenega
orodja,

kakor:

tabernaklje, monstrance, kelihe, svečnike, lestence, svetilke itd.

iz zanesljivo najboljšega kovinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že izgotovljenih, krasnih predmetov.

Stare predmete prenavlja, posrebi in pozlati po najnižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča lastne izdelke in velike zaloge električnih svetilk v raznih oblikah, prenavlja tudi stare svetilke v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke. 133 30-26

Lepa, enonadstropna 629 2-2

hiša

blizu farne cerkve, pripravna za štacuno, gostilno ali za kakega obrtnika, se prodá iz proste roke.

Več se izve pri lastnici K. Zihertl v St. Jurju pri Kranju.

Ravno tam je oddati
dvoje lepih stanovanj.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini

v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega

blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

zgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-

večji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov. 7 37

Štajerska
ROGACIJA
KISELA VODA Gempel in Styria vrelec
OSVEŽUJOČA PIJACA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Zastopnik za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani. 351 35-7

Prezema izgotovitev celih oprav za neveste.

Izdelovalnica perila za gospode, dame in otroke

le iz blaga od B. Schroll-a, Graumann-a in Siegel-a.

Nikako manjvredno tovarniško, marveč najskrbneje domače delo.

Za izborna dela in najreelnejo postrežbo jamči tvrđka

C. J. Kamann, Ljubljana,
Mestni trg šte. 8,

Založnik perila raznih c. in kr. častniških uniform. zavodov.

Tu je v zalogi originalno dr. Gustav Jägerjevo volneno perilo, vsake vrste kopalno perilo, Pless-ovi, Hükel-ovi, Pichler-jevi klobuki iz diake in lodna, najboljše v žokih, nogovcih, kravatah, moderih in žepnih robih, razno drugo modno in pleteno blago za gospode, dame in otroke itd. itd

Lastna izdelovalnica predpasnikov, bluz, spodnjih kril, jutranjih in spalnih sukenj itd.

Cene so v primeri z dobroto blaga brez konkurence.

Ko bi se pripetilo, da bi kupce bil nezadovoljen s kakim pri meni kupljenim blagom, ga rad zamenjam ali pa na zahtevo vrnem demar. 1082 26-9

Dunajska borza.

Dne 22. maja.		Dne 21. maja.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notab	98.55	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	181.00	106.50	200.00	St. Genois srečke, 40 gld.	234.00
Skupni državni dolg v srebru	98.15	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170.75	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94.25	Waldsteinske srečke, 20 gld.	391.00
Avstrijska zlata renta 4%	117.85	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	311.25	Priporitetne obveznice državne železnice	426.00	Ljubljanske srečke	58.75
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron	97.10	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.10	južne železnice 3%	344.00	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	279.75
Ogerska zlata renta 4%	117.40	Tisne srečke 4%, 100 gld.	141.35	južne železnice 5%	124.25	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6045.00
Ogerska kronna renta 4%, 200	92.90	Dunavske vravnavne srečke 5%	259.00	dolenjskih železnic 4%	—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	930.00
Avstro-ogerske bančne dolnice, 800 gld.	1674.00			Kreditne srečke, 100 gld.	400.00	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	90.00
Kreditne dolnice, 160 gld.	692.25			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	390.00	Splošna avstrijska stavbinska družba	159.00
London vista	240.40			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	49.25	Montanska družba avstr. pian.	464.50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.47%			Ogerskega	5.00	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	445.00
				Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16.40	Papirnih rubljev 100	253.75
				Rudolfove srečke, 10 gld.	58.00		

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, sredk, denarjev itd. Zavarovanja za šube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.